

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Marka Bedřicha, soudkyně JUDr. Jitky Hroudové a soudce Mgr. Marka Zímy ve věci

žalobkyně: **Ekoens s.r.o.**, IČO 27658597
sídlem Na dlouhém lánu 508/41, 160 00 Praha 6
zastoupená advokátem Mgr. MUDr. Zdeňkem Kubickou
sídlem Soukenická 1090/14, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **Generální finanční ředitelství**
sídlem Lazarská 15/7, 117 22 Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného z 20. 12. 2023, č. j. 71747/23/7700-60470-013835,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalovanému se nepřiznává náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a žalobní argumentace

1. Žalobkyně se podanou žalobou domáhá zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí. Žalovaný jí zamítl její žádost o prominutí odvodů za porušení rozpočtové kázně a penále.
2. Žalobkyně obdržela v roce 2014 od Ministerstva pro místní rozvoj dotaci ve výši 4 400 000 Kč na výstavbu 8 vstupních bytů v rámci projektu „B. j. 8 PB – VB Šluknov“ (dále jen „Projekt“).
3. Finanční úřad pro hlavní město Prahu při kontrole žalobkyně zjistil porušení rozpočtové kázně a platebním výměrem v roce 2021 za něj žalobkyni vyměřil odvod ve výši 4 400 000 Kč. K odvolání žalobkyně byl Odvolacím finančním ředitelstvím platební výměr změněn a

vyměřený odvod snížen na 290 893 Kč. Později bylo žalobkyni vyměřeno i penále za prodlení s odvodem ve výši 279 123 Kč. Žalobkyně odvod i penále včas uhradila.

4. Posléze žalobkyně v příslušné lhůtě požádala podle § 44a odst. 13 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, o prominutí odvodu i penále. Její žádost však žalovaný napadeným rozhodnutím zamítl. Jeho rozhodnutí považuje žalobkyně za nezákonné.
5. V rámci **prvního žalobního bodu** namítla, že žalovaný postupoval v rozporu s judikaturou příliš formalisticky a nedostatečně zohlednil individuální okolnosti jejího případu.
6. V první řadě nesouhlasila s názorem žalovaného, že měla z vlastní iniciativy ověřit pravdivost informací poskytnutých jí třetími osobami a neměla se spokojit s jejich čestnými prohlášeními. Žádný právní předpis ani rozhodnutí o přiznání dotace žalobkyni neukládá povinnost prověřovat správnost čestného prohlášení. Jednalo by se pro ni o nadměrnou administrativní i finanční zátěž a takový požadavek žalovaného je nepřiměřený. Pokud žalobkyně z čestného prohlášení vycházela, což je v praxi běžný postup, nemůže to být důvodem pro uložení odvodu a penále za porušení rozpočtové kázně, protože nepravdivost údajů v čestném prohlášení lze jediné klást k tíži třetích osob, nikoliv jí. Její pochybení bylo spíše formálního charakteru.
7. Rozporovala také způsob, jakým žalovaný posoudil důvody pro prominutí odvodu a penále za pochybení uvedené v kontrolním zjištění č. 4. V tomto směru zopakovala své argumenty uvedené v žádosti o prominutí odvodu a penále s tím, že podle ní došlo k čerpání vyšší částky dotace, než byly profinancované výdaje, neúmyslně v důsledku neznalosti Metodického pokynu k úhradě DPH, kvůli níž žalobkyně dospěla k nesprávnému výpočtu DPH, což v průběhu daňové kontroly přiznala a odvod plně uhradila. K jejímu pochybení přispěla i neurčitá a nejasná pravidla stanovená pro čerpání dotace v otázce odpočtu DPH, což žalovaný rovněž nedostatečně zohlednil.
8. V **druhém žalobním bodu** namítla, že se žalovaný nedostatečně vypořádal se všemi jejími argumenty a námitkami.
9. Žalovaný měl zohlednit, že žalobkyně použila finanční prostředky ke stanovenému účelu a naplnila cíl stanovený dotačním programem – vznik podporovaných bytů sloužících k poskytování sociálního bydlení pro seniory a další osoby se ztíženým přístupem k bydlení. Žalovaný měl též v souladu se zásadou přiměřenosti vycházet z rozumného vztahu mezi závažností porušení rozpočtové kázně a výší za ně předepsaného odvodu, s tím že individuální okolnosti (nízká závažnost porušení povinnosti nebo nenarušení účelu poskytnutí příspěvku) mohou odůvodňovat další snížení odvodu. Žalovaný však s ohledem na dané okolnosti neposoudil, zda by nebylo dostatečné alespoň částečné prominutí odvodu, a jeho rozhodnutí je proto nepřezkoumatelné.
10. Nadto žalovaný nezohlednil celkovou délku správního řízení, která byla podkladem pro výpočet penále za období od 16. 2. 2013 do 1. 9. 2022. Tato délka přitom byla dána postupem správního orgánu, který žalobkyně nemohla ovlivnit.
11. Žalobkyně dále nesouhlasila, že žalovaný zamítl její žádost s odkazem na pokyn Generálního finančního ředitelství č. GFŘ-D-46 ze dne 16. 9. 2020, s tím, že podle něj nebyly dány důvody zvláštního zřetele hodné. Výčet zde uvedených důvodů je demonstrativní a pokyn nevylučuje možnost odlišného nebo analogického postupu. Žalovaný si navíc zde uvedené důvody vyložil příliš restriktivně. Pochybení žalobkyně jsou marginální, s čímž se žalovaný taktéž nevypořádal.

12. Konečně žalobkyně namítla, že žalovaný nerespektoval zásadu *in dubio pro libertate* a naopak se řídil přepjatým formalismem a neuvedl žádné rozumné a ústavně konformní důvody pro neprominutí penále. Žalobkyně uzavřela, že prokázala důvody zvláštního zřetele hodné pro úplné prominutí odvodu i penále a její žádosti mělo být v plném rozsahu vyhověno.

II. Vyjádření žalovaného

13. Žalovaný považuje žalobu za nedůvodnou a navrhl její zamítnutí.
14. Ve vyjádření popsal průběh daňové kontroly a zjištěná porušení rozpočtové kázně ze strany žalobkyně, jakož i důvody, které žalobkyně uplatnila ve své žádosti o prominutí odvodu a penále. Uvedl, že napadené rozhodnutí považuje za přezkoumatelné a zákonné.
15. Pokud jde o důvody zvláštního zřetele hodné, které mohou být důvodem pro prominutí odvodu i penále, žalovaný vysvětlil, že za účelem jednotného rozhodování a zajištění předvídatelnosti jeho postupu byl vydán pokyn GFR-D-46. Tímto pokynem žalovaný vytvořil svou správní praxi, kterou je nyní vázán, což správní soudy ve svých rozsudcích opakovaně aprobovaly. Veškeré žalobkyní předestřené důvody proto vyhodnotil ve vazbě na tento pokyn a vysvětlil žalobkyni, proč porušení rozpočtové kázně nebylo marginálního charakteru, které by mohlo zakládat důvod pro prominutí. Neshledal přitom žádné důvody, které by mohly zakládat důvody pro prominutí nad rámec pokynu.
16. Pokud jde o námitku žalobkyně ve vztahu k povinnosti prověřovat informace uvedené v čestném prohlášení, byla již žalovaným vypořádána jak v nalézacím řízení, tak v řízení odvolacím a na příslušná rozhodnutí proto odkázal. Shrnul, že ačkoliv nebylo rozhodnutím o přiznání dotace ani navazujícími podmínkami konkrétně stanoveno, jak má žalobkyně ověřovat splnění podmínek nájemci bytů, byla to žalobkyně jakožto příjemce dotace, kdo odpovídal za naplnění stanovených podmínek. Za běžnou praxi žalovaný nepovažoval čestné prohlášení, ale naopak doložení sociální a ekonomické situace jinými dokumenty.
17. K tvrzené marginálnosti pochybení žalobkyně odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“), která shrnuje případy, jež lze za marginální považovat, stejně jako činí pokyn GFR-D-46, přičemž v projednávané věci se o takové nejednalo. Nešlo totiž např. o nedodržení administrativní lhůty, ale o čerpání vyšší částky dotace, než tvořily skutečné profinancované výdaje na konkrétní byt, tedy o neoprávněné zadržování přečerpané částky. Žalobkyní odkazovaná rozhodnutí považoval žalovaný za nepřipadná vzhledem ke skutkovým odlišnostem.
18. Pokud šlo o úspěšnou realizaci dotovaného projektu, již žalobkyně argumentovala, žalovaný ji nerozporoval a nečinil tak správce daně ani odvolací orgán, avšak ta sama o sobě nestačí jako důvod pro prominutí odvodu a penále, neboť každý příjemce je povinen účel dotace naplnit. Musí být rovněž dodrženy i další závazné podmínky podmiňující splnění dotace.
19. Žalovaný též nesouhlasil s tím, že by vyměřené penále ovlivnila délka správního řízení. Poukázal na to, že penále bylo fakticky vyměřeno za období předcházející daňové kontrole, protože své maximální vyměřitelné výše (výše odvodu) dosáhlo ještě před započítáním daňové kontroly. Kromě toho žalovaný postupoval bez zbytečných průtahů a délku řízení s ohledem na jeho složitost (kterou reprezentuje zejména rozsáhlá kontrola s podrobným dokazováním, jejímž výstupem byla 131stránková zpráva) považoval za

přiměřenou. Nadto žalobkyně ve správním řízení mohla využít podnět k ochraně před nečinností, měla-li podezření na průtahy ve věci, avšak nikdy tak neučinila.

20. Namítla-li žalobkyně, že žalovaný neprovedl test proporcionality, upozornil, že byl proveden již v nalézacím řízení. Při posouzení prominutí odvodu a penále již nebyl tento test na místě. Pokud jde o neuplatnění zásady *in dubio pro libertate*, žalovaný poukázal na odvolací rozhodnutí, kde byla tato zásada v maximální možné míře uplatněna, v důsledku čehož došlo k nejvyššímu možnému snížení odvodu a v některých případech též jeho prominutí.

III. Obsah správního spisu

21. Ze spisového materiálu soud zjistil následující podstatné skutečnosti.
22. Ministerstvo pro místní rozvoj rozhodlo dne 3. 7. 2013, ve znění změny rozhodnutí ze dne 20. 1. 2014, o poskytnutí dotace na Projekt ve výši 4 400 000 Kč, a fakticky bylo žalobkyni vyplaceno 3 999 999,99 Kč. V Podmínkách pro poskytnutí dotace (dále jen „Podmínky“) se žalobkyně zavázala dodržovat veškeré podmínky vyplývající z podprogramu „Podpora výstavby podporovaných bytů pro rok 2013“ (dále jen „Podprogram“) a Projekt realizovat v souladu s rozhodnutím o poskytnutí dotace a obecně závaznými předpisy. V rozhodnutí bylo současně uvedeno, že za splnění daňové povinnosti DPH včetně výpočtu je zodpovědný příjemce dotace. V čl. VII Podmínek byla stanovena pravidla pro uzavření nájemních smluv k bytům, jež byly vybudovány v rámci Projektu, včetně vymezení okruhu osob, s nimiž mohl být nájemní vztah uzavřen. Podle čl. VIII bod 2. písm. A) patřila do cílové skupiny osoba v nepříznivé sociální situaci, která prokáže, že je jí poskytována opakovaná dávka v hmotné nouzi nebo že její průměrný čistý příjem v období 12 kalendářních měsíců před uzavřením nájemní smlouvy nepřesáhl 0,6násobek průměrné měsíční mzdy. Podle čl. VII písm. l) Podmínek se příjemce dotace zavázal uzavřít nájemní smlouvu s osobou z cílové skupiny vymezené v části VIII. pouze tehdy, pokud tato osoba nebude mít ke dni uzavření nájemní smlouvy ve vlastnictví ani spoluvlastnictví bytový nebo rodinný dům, či byt, což platilo i pro ostatní členy domácnosti, kteří by v bytě měli bydlet.
23. Po proběhlé daňové kontrole zahájené dne 8. 7. 2020 dospěl finanční úřad k závěru, že žalobkyně se v 8 případech dopustila porušení rozpočtové kázně, za což jí Finanční úřad pro hl. m. Prahu platebním výměrem ze dne 3. 12. 2021, č. j. 9039731/21/2000-31476-109954 souhrnně vyměřil odvod ve výši poskytnuté dotace (po zaokrouhlení) v částce 4 400 000 Kč.
24. Žalobkyně se proti rozhodnutí finančního úřadu odvolala. Odvolací finanční ředitelství k jejímu odvolání rozhodnutím ze dne 22. 8. 2022, č. j. 29527/22/5000-10612-713033, změnilo rozhodnutí finančního úřadu a žalobkyni vyměřilo odvod za porušení rozpočtové kázně ve výši 290 893 Kč. Odvolací orgán přitom shledal, že ne všechna zjištěná pochybení bylo možno vzhledem k malé obsáhlosti pravidel vyplývajících z rozhodnutí o poskytnutí dotace a souvisejícího Podprogramu jednoznačně potvrdit. Při respektování zásady „v pochybnostech ve prospěch“ tudíž odvolací orgán od konstatování pochybení ve zjištěních č. 1, 2, 5 a 8 zcela ustoupil. Zjištění č. 3 žalobkyně odvoláním nenapadla. Odvolací finanční ředitelství tedy konstatovalo porušení rozpočtové kázně jen v případech zjištění č. 4, 6 a 7, za něž uložilo výše uvedený odvod do státního rozpočtu.

25. Pochybení žalobkyně popsané ve zjištění č. 4 spočívalo v přečerpaní částky dotace za 4 podporované bytové jednotky, u každé z nich v částce 51 168,01 Kč, celkem tedy 204 672,04 Kč. Žalobkyně si nárokovala odpočet DPH, proto neměla právo na proplacení DPH z dotačních prostředků. Jestliže byla stanoveno profinancovat na jeden byt částku 550 000 Kč, muselo se vycházet z částky bez DPH. Skutečné náklady na jednu bytovou jednotku BJ 2 však podle předložených faktur činily jen 498 831,99 Kč, částku dotace proto žalobkyně přečerpala a neprovedla správné finanční vypořádání se státním rozpočtem tak, že nevyčerpané finanční prostředky nepřevedla na účet poskytovatele dotace.
26. Pochybení ve zjištění č. 6 se žalobkyně dopustila tím, že uzavřela nájemní smlouvu na byt, ačkoliv ke dni uzavření nájemní smlouvy dne 1. 8. 2017 měla nájemkyně H. H. ve společném jmění manželů rodinný dům, na který byl dne 27. 5. 2015 vydán exekuční příkaz k prodeji nemovitých věcí, který se realizoval dne 8. 3. 2019. Žalobkyně podle odvolacího finančního ředitelství nedostatečně ověřila, že nájemkyně splnila podmínku čl. VII písm. l) Podprogramu, protože se spokojila jen s čestným prohlášením nájemkyně o splnění podmínek, které má obecně nízkou vypovídací hodnotu, a až na zvláštní případy jím lze skutečnosti jen osvědčit, nikoli prokázat. Žalobkyně si splnění podmínky mohla prověřit výpisem z katastru nemovitostí, k němuž má přístup kdokoliv, byť za úplatu. Za toto pochybení stanovil odvod ve výši 45 833,33 Kč.
27. Porušení rozpočtové kázně ve zjištění č. 7 se žalobkyně dopustila tím, že uzavřela nájemní smlouvu na byt s D. H., která nespádala do cílové skupiny z důvodu vyššího měsíčního příjmu, v němž se projevily zejména výplaty doplatku sirotčího důchodu. Z přílohy k nájemní smlouvě bylo přitom jednoznačně seznatelné, jaké příjmy se uvažují do výpočtu příjmu pro vyhodnocení za rozhodné období s tím, že sirotčí důchod bylo podle přílohy třeba započítat. Čestné prohlášení, které si k prokázání naplnění této podmínky nechala žalobkyně opatřit, nebylo pro odvolací finanční ředitelství dostatečné. Žalobkyně si měla u zaměstnavatele, orgánů vyplácejících dávky apod. sama zjistit výši příjmů nájemkyně, k čemuž jí v nájemní smlouvě nájemkyně udělila souhlas. Za toto pochybení byl žalobkyni stanoven odvod ve výši 38 958,39 Kč.
28. Dne 11. 11. 2022 pak Finanční úřad pro hlavní město Prahu vydal platební výměr č. j. 8562962/22/2000-31376-109954, kterým žalobkyni vyměřil penále za prodlení s odvodem za porušení rozpočtové kázně za období od 16. 2. 2013 do 1. 9. 2022 ve výši 279 123 Kč. V odůvodnění odkázal na porušení rozpočtové kázně zjištěná ve zprávě o daňové kontrole a přílohu výměru obsahující výpočet penále.
29. Dne 22. 8. 2023 žalobkyně požádala o prominutí úhrady odvodu za porušení rozpočtové kázně ve výši 289 464,43 Kč a penále za prodlení s odvodem ve výši 277 695 Kč s tím, že nepožadovala prominutí odvodu ani penále ve vztahu k porušení rozpočtové kázně konstatované ve zjištění č. 3.
30. Pro prominutí odvodu a penále ve vztahu ke zjištěním č. 4, 6 a 7 žalobkyně uplatnila stejné důvody jako uplatňuje nyní v žalobě. Pochybení považovala za marginální a bez vlivu na naplnění účelu dotovaného Projektu.
31. Napadeným rozhodnutím žalovaný žádost o prominutí penále a odvodu v požadovaných částkách zamítl. Ve vztahu ke všem jednotlivým pochybením vysvětlil, proč je nepovažuje za marginální a proč neshledal důvody zvláštního zřetele hodné pro prominutí stanovené povinnosti. Aplikoval přitom primárně pokyn GFŘ-D-46 a ani nad jeho rámec neshledal žádné důvody, které by zakládaly možnost prominout odvod a penále.

IV. Posouzení věci soudem

32. Ve věci se konalo ústním jednání v souladu s § 49 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).
33. Žalobkyně setrvala na svém procesním návrhu a odkázala na svoji žalobní argumentaci.
34. Žalovaný na jednání také setrval na své argumentaci i procesním návrhu.
35. Soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.) a vycházel ze skutkového i právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
36. Žaloba byla podána včas a osobou k tomu oprávněnou.
37. Žaloba není důvodná.
38. Předmětem soudního přezkumu je rozhodnutí žalovaného o žádosti o prominutí odvodu a penále. Soud nepřezkoumává platební výměry na odvod za porušení rozpočtové kázně ani platební výměry na penále za prodlení s odvodem. Smyslem rozhodnutí o prominutí odvodu a penále totiž není nahrazovat úvahu, která náleží již do fáze samotného vyměření odvodu, resp. penále. Institut prominutí penále není možné vnímat jako další opravný prostředek proti vyměřenému odvodu a penále. Jedná se o rozhodnutí mimořádné povahy vydávané ve sféře volného uvážení žalovaného (srov. rozsudek NSS ze 7. 3. 2019, č. j. 10 Afs 65/2018-42, bod 53).
39. Žalobkyni byl uložen odvod a s tím spojené penále za porušení rozpočtové kázně dle § 44a odst. 4 písm. c) a odst. 10 rozpočtových pravidel ve znění účinném do 30. 6. 2023. Povinnost zaplatit penále vzniká *ex lege* při prodlení s odvodem za porušení rozpočtové kázně a zákonem je přímo stanovena i jeho výše. Dle § 44a odst. 12 tohoto zákona může žalovaný *z důvodů hodných zvláštního zřetele zcela nebo zčásti prominout odvod za porušení rozpočtové kázně nebo penále za prodlení s ním, s výjimkou odvodu neoprávněně použitých nebo zadržovaných peněžních prostředků podle § 44 odst. 2 písm. a) a b) nebo odvodu peněžních prostředků podle § 44 odst. 2 písm. i)*. O prominutí může požádat osoba, která se dopustila porušení rozpočtové kázně (§ 44a odst. 13 tohoto zákona).
40. Úprava prominutí odvodu a penále kombinuje správní uvážení (žalovaný *může* prominout) a neurčitý právní pojem (musí jít o *důvody hodné zvláštního zřetele*). Správní uvážení může soud přezkoumat pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování, zda správní orgán správního uvážení nezneužil, či nepřekročil jeho meze a zda premisy úsudku správního orgánu byly zjištěny řádným procesním postupem (srov. rozsudek NSS ze 4. 2. 2021, č. j. 7 Afs 314/2019-21, bod 43 až 45). Výklad neurčitých právních pojmů a jejich aplikace na konkrétní případ však podléhá soudnímu přezkumu v plném rozsahu (usnesení rozšířeného senátu NSS z 22. 4. 2014, č. j. 8 As 37/2011-154, č. 3073/2014 Sb. NSS, bod 15 a 24).
41. Soud v této souvislosti též podotýká, že volné správní uvážení není projevem libovůle správního orgánu, neboť i při tomto posouzení je správní orgán vázán principem legitimního očekávání vyplývajícím mj. z § 2 odst. 4 správního řádu. V případech žádostí o prominutí odvodu a penále se legitimní očekávání žadatelů bude odvíjet právě od metodického pokynu GFŘ-D-46, který je výrazem správní praxe žalovaného. Tento postup, jímž žalovaný svou vlastní správní praxi v oblasti správního uvážení strukturoval,

je přitom judikaturou dlouhodobě aprobován. Jestliže si správní orgán takovou praxi vytvoří, je jí vázán. Při posuzování otázky, zda důvody hodné zvláštního zřetele byly v konkrétním případě naplněny či nikoliv, je nutné, aby správní orgán vycházel nejen z toho, za jakých podmínek či okolností došlo k poskytnutí finančních prostředků a k porušení rozpočtové kázně, ale aby také zohlednil konkrétní důvody, které žadatel uvádí ve své žádosti o prominutí odvodu a penále, a s těmito důvody se náležitě vypořádal (k tomu srov. rozsudek zdejšího soudu ze dne 14. 10. 2016, č. j. 5 Af 42/2013-32).

42. Žalobkyně v první řadě žalovanému vytýká příliš přísný a formalistický přístup k její žádosti a důvodům v ní uvedeným. Má za to, že na ni žalovaný klade nepřiměřené požadavky, pokud naplnění dotačních podmínek nepostačovalo prověřit obstaráním čestného prohlášení. V jednom případě nájemkyně podporovaného bytu čestným prohlášením potvrdila, že nevlastní žádnou nemovitost, což by bylo na překážku uzavření nájemní smlouvy (pochybení č. 6). Ve druhém případě nájemkyně čestným prohlášením potvrdila výši svých příjmů v souladu s čl. VIII bod 2. písm. A) Podmínek (vytýkané pochybení č. 7).
43. V souvislosti s touto námitkou je namístě připomenout závěr rozšířeného senátu NSS, který v bodu 36 usnesení ze dne 30. 10. 2018, č. j. 1 Afs 291/2017-33, č. 3854/2019 Sb. NSS, uvedl, že *„Poskytnutí dotace představuje dobrodíní ze strany státu, čemuž odpovídá i oprávnění poskytovatele dotace svázat příjemce dotace přísnými podmínkami“*. Zdejší soud shoduje s žalovaným, že je na příjemci dotace, aby splnil příslušné podmínky pro poskytnutí dotace, byť na něj mohou klást nezanedbatelné požadavky. Účelem dotace v tomto případě nebylo jen samotné vybudování podporovaných bytů, jak opakovaně žalobkyně namítla s tím, že Projekt byl řádně realizován, ale též poskytnutí těchto bytů přesně vymezenému okruhu cílových osob. Je přitom zjevné, co stanovení okruhu osob, které se mohou ucházet o podporované bydlení podle Projektu, sleduje – aby mohli nájemní bydlení získat jen ty osoby, které skutečně splňují vymezená kritéria, ať již jde o výši jejich dosahovaných příjmů, tak o majetkovou situaci. Žalobkyně přitom nepopírá, že obě nájemkyně potřebné podmínky nenaplněly. Má však za to, že tuto skutečnost nelze klást k její tíži. Zdejší soud však má za to, že v souladu s podmínkami pro poskytnutí dotace je legitimní po příjemci dotace požadovat skutečné prověření splnění podmínek na straně nájemců nad rámec čestného prohlášení, neboť mu nic nebrání si další doklady o splnění podmínek pořídit, popř. jejich předložení požadovat po zájemcích o nájemní bydlení.
44. V plném rozsahu se lze ztotožnit se žalovaným, že je to právě žalobkyně, kdo nesl odpovědnost za plnění dotačních podmínek. Ty nesplnila. Pochybení žalobkyně ani okolnosti, za nichž k němu došlo, nezakládají ani podle městského soudu důvody zvláštního zřetele hodné pro prominutí odvodu a penále. Pochybení žalobkyně nelze považovat za marginální ani podle čl. III. bod 1. písm. c) Pokynu, který za marginální označuje takové případy, kde pochybení nemohlo ani potenciálně mít vliv na naplnění účelu poskytnuté dotace, ani mimo jeho rámec. Pochybením žalobkyně totiž došlo k pronajmutí podporovaných bytů osobám mimo cílovou skupinu, a to po nezanedbatelnou dobu, což účel Projektu zřejmě nesledoval.
45. Žalobkyně dále namítala, že žalovaný nezohlednil neúmyslné pochybení při přečerpání dotace na jednotlivé byty, který spočíval v nesprávném postupu při odpočtu DPH z důvodu neaplikace Metodického pokynu k úhradě DPH. V tomto ohledu je třeba znovu upozornit na skutečnost, že žalobkyně se sama zavázala dodržet rozhodnutí o poskytnutí dotace včetně navazujících Podmínek a Podprogramu. Přímou v rozhodnutí bylo uvedeno,

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

že za splnění povinnosti odvést DPH včetně výpočtu je zodpovědný příjemce dotace. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí obšírně vypořádal s argumentací žalobkyně stran neurčitosti pravidel pro stanovení DPH a vyjasnil, že rozhodnutím stanovená povinnost odvést DPH byla jen blíže rozvedena v Metodickém pokynu k úhradě DPH z roku 2014 (obsahově navazující na obdobný pokyn z roku 2013, s nímž mohla být žalobkyně dávno seznámena), přičemž tyto dokumenty pouze upřesňují ustanovení zákona 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, které žalobkyně měla dodržet. Jinými slovy nešlo o žádnou novou či překvapivou povinnost, o níž by žalobkyně nemohla vědět. I v tomto ohledu je tedy možné uzavřít, že žalobkyně porušila jasně stanovenou povinnost vynaložit poskytnuté prostředky na vymezené bytové jednotky v konkrétní výši. Pokud tak neučinila, bylo třeba přečerpanou částku odvést poskytovateli dotace, což žalobkyně nedodržela. Takové porušení rozpočtové kázně není ani podle zdejšího soudu možné považovat za marginální pochybení, a to i s ohledem na přečerpanou částku. Žalovaný nepochybil, jestliže v něm neshledal důvody zvláštního zřetele hodné pro prominutí odvodu nebo penále.

46. Žalobkyně dále namítala nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí s odůvodněním, že se žalovaný nevypořádal se všemi okolnostmi případu a nezohlednil délku správního řízení, která přispěla k výši vyměřeného penále.
47. S žalobkyní však nelze souhlasit, neboť žalovaný všechny jí vznesené argumenty řádně a podrobně vypořádal a vysvětlil, proč jí namítané okolnosti nemohou odůvodnit ani částečné prominutí odvodu a penále. U každého jednotlivého pochybení objasnil, proč vytýkaná pochybení a okolnosti, za nichž k nim došlo, nelze považovat za marginální. Porovnal je jak s případy obsaženými v pokynu GFŘ-D-46, tak v judikatuře správních soudů. Po této analýze dospěl k závěru, že pochybení žalobkyně se od tam uvedených případů podstatně odlišují a svou závažností nejsou srovnatelné. Přitom se též vypořádal s námitkou žalobkyně o realizaci Projektu a naplnění účelu dotace tak, že kromě vybudování, resp. rekonstrukce podporovaných bytů bylo nezbytné naplnit též účel Projektu v širším smyslu, což zahrnuje splnění i dalších na něj navazujících podmínek.
48. Jde-li o námitku žalobkyně, že výše penále byla ovlivněna průtahy správního orgánu, pak aniž by soud posuzoval, zda byly správní orgány v některé fázi řízení nečinné, je třeba přisvědčit žalovanému, že doba správního řízení se již nepromítla do vyměřeného penále. Podle § 44a odst. 10 rozpočtových pravidel ve znění do 30. 6. 2023 penále své maximální výše – částky odvodu – při denní sazbě 0,4 promile z částky odvodu za každý den prodlení, k němuž došlo v roce 2014 a 2017, dosáhlo ještě před zahájením správních řízení v roce 2021. Přitom je zjevné, že již samotné zákonné zastropování výše penále fakticky koriguje případnou nepřiměřeně dlouhou dobu prodlení, a ta by se proto v konečně vyměřené částce penále neměla projevit. Ani v této skutečnosti proto nebylo možné seznat důvod zvláštního zřetele hodný pro prominutí penále.
49. Konečně se nelze ztotožnit s žalobkyní, že žalovaný nepostupoval v případě pochybností v její prospěch. Takto zcela jednoznačně postupoval již odvolací správní orgán při přezkumu vyměření odvodu, při kterém zásadním způsobem původně vyměřený odvod snížil, a právě pro nejednoznačný závěr o pochybení žalobkyně v mnoha případech od uložení odvodu zcela ustoupil. Uvedená zásada se podle žalobkyně zmíněného rozsudku NSS č. j. 2 Afs 62/2017-37 aplikuje v případě, je-li nějaká z podmínek zákona, která vylučuje či naopak připouští prominutí, formulována nejasně, a pokud proti sobě stojí srovnatelně přesvědčivé výkladové alternativy. Tak tomu ovšem v této věci nebylo,

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

žalobkyně žádné konkurující si výkladové alternativy jakékoli zákonné podmínky nepřednesla, pouze měla za to, že žalovaný by měl v jejím případě shledat důvody zvláštního zřetele hodné pro prominutí penále, k čemuž však na základě své správní praxe po posouzení všech podstatných okolností nedospěl.

50. Přisvědčit nelze ani argumentu žalobkyně, že podle rozsudku NSS z 13. 12. 2018, č. j. 1 Afs 291/2017-43, měl žalovaný provést test proporcionality mezi závažností porušení rozpočtové kázně a předepsaným odvodem. V citovaném rozsudku soud přezkoumával platební výměr na odvod za porušení rozpočtové kázně a penále, nikoliv rozhodnutí o prominutí odvodu a penále. Přezkum těchto rozhodnutí nelze slučovat (viz výše bod 38 odůvodnění tohoto rozsudku). Závěry rozsudku (a jemu předcházejícímu usnesení rozšířeného senátu č. j. 1 Afs 291/2017-33), že „*při stanovení výše odvodu za porušení rozpočtové kázně je třeba vycházet ze zásady přiměřenosti, tedy rozumného vztahu mezi závažností porušení rozpočtové kázně a výší za ně předepsaného odvodu. Správce daně musí zvážit, zda je důvod k odvodu v plné výši čerpaných či poskytnutých prostředků státního rozpočtu, či pouze k odvodu odpovídajícímu závažnosti a významu porušení povinnosti*“, tak na nyní posuzovanou věc nedopadají.
51. Nelze souhlasit s argumentací žalobkyně, že napadené rozhodnutí je nezákonné. Žalovaný posoudil pochybení žalobkyně a jejich okolnosti v souladu se zákonem a Pokynem GŘ-D-46, vypořádal se přitom se všemi jejími argumenty a v její věci neshledal důvody zvláštního zřetele hodné, pro které by bylo namístě prominout odvod nebo penále, a to ani částečně. Soud pouze pro úplnost dodává, že neshledal ani žádné jiné (žalobkyní nenamítané) důvody, které by činily napadené rozhodnutí nepřezkoumatelným. Žalovaný srozumitelně vyložil své úvahy, popsal skutkový stav a přiléhavě ho právně posoudil.
52. Žalobní námitky nejsou důvodné.

V. Závěr a náklady řízení

53. Soud dospěl s ohledem na výše uvedené k závěru, že žalobní námitky nejsou důvodné, a žalobu proto výrokem I. zamítl postupem podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
54. O nákladech řízení rozhodl soud výrokem II. podle § 60 odst. 1 s. ř. s. tak, že žádnému z účastníků nepřiznal jejich náhradu. Žalovaný byl ve věci plně úspěšný, nevznikly mu však žádné náklady řízení nad rámec běžného výkonu úřední činnosti.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 26. listopadu 2024

Mgr. Marek Bedřich v. r.
předseda senátu